

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1516
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/18
Başvuran : B. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğu ve odasının penceresindeki telin hava akışını engellediği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlüsü olmamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğunu,

b. Havalandırmadan gün doğumundan gün batımına kadar faydalanması gerekirken günde iki saat faydalandığını,

c. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 45/1 sayılı Genelgesi'nin "Ortak Etkinlikler" başlıklı 3'üncü maddesi kapsamında; yüksek güvenlikli kurumlarda veya bölümlerde barındırılan mahpusların on kişiyi aşmayacak şekilde sosyal faaliyetlerden haftada toplam on saati aşmamak üzere bir araya getirilebileceğine yer verildiğini,

ç. Kaldığı tek kişilik odanın penceresinde tel olduğunu ve oda içerisine hava girmesini engellediğini,

d. Çamaşırlarını odada kuruttuğu için odanın havasız kaldığını ve sağlığını olumsuz etkilediğini,

e. Bulunduğu Kurumun üç katlı olduğunu, alt ve üst katlarda adli mahpusların kaldığını, kendisi siyasi suçlu olduğu için can güvenliğinin olmadığını ileri sürmekte ve durumuna uygun ceza infaz kurumuna nakledilmeyi talep etmektedir.

3. Muhatap İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkın Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında Kurumun yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu olarak belirlendiği,

b. Mahpusların barındırılacakları odaların 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında belirlendiği, ilgili Yönetmelik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

uyarınca mahpusların katlara ve bloklara yerleştirilmesinde suç türleri ve infaz rejimleri de dikkate alınarak kendilerine uygun suç grupları ve infaz rejimleri aynı olan mahpuslar ile aynı bölümlerde barındırıldığı, başvuranın talep etmiş olduğu bahçe kapısının sabah açılıp akşam kapanması durumunda, infaz rejimleri aynı olmayan mahpusların aynı bahçede havalandırmaya çıkamayacakları, bu durumun diğer mahpusların havalandırma haklarını engelleyeceği,

c. Kurumun fiziki yapısı, kapasitesi ve mahpusların suç türleri göz önüne alınarak spor ve faaliyetlerde planlamanın yapıldığı, yapılan programa göre sadece aynı katta bulunan ve aynı infaz rejimine sahip olan mahpusların birlikte faaliyete çıkabilecek şekilde düzenlendiği,

ç. 5275 sayılı Kanun'un 6'ncı ve 26'ncı maddeleri kapsamında Kurumda güvenlik önlemlerinin alındığı,

d. Kurumun dikey mimari sistemine sahip olması ve fiziki yapısı sebebiyle odaların bahçesi olmadığı, oda içerisinde çamaşır kurutmak için yeterli alanın mevcut olduğu, çamaşır asılması için İdare tarafından uygun vidaların monte edildiği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; başvuran başvuru dilekçesindeki iddialarını yinelemektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde *"İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak."*, (i) bendinde; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci madde düzenlemesi: *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."* şeklindedir.

8. Aynı Yönetmelik'in *"Gerekçeli kabul edilmezlik kararı"* başlıklı 67'nci maddesine göre;

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Somut olayda başvuran ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğunu ileri sürmüştür. Muhatap İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelere göre; 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi gereğince Kurumun yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu olarak belirlendiği, Kurumun fiziki yapısı dikkate alınarak mahpusların eğitim ve iyileştirme faaliyetleri, havalandırma, telefon, ziyaret, gün ve saatlerinin birbirleri ile denk gelmeyecek şekilde bir program dâhilinde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

11. 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi şu şekildedir:

“(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),

b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),

d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),

e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(4) Birinci fıkrada tanımlanan kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümleri kullanılır.

(5) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107 nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkrada belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir.”

12. Muhatap İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelere göre; başvuranın 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 302'nci maddesi kapsamında *Devlet birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma suçundan* ve muhtelif suçlardan hüküm giydiği, başvuranın asayiş ve güvenlik sebebiyle bulunduğu Kuruma nakledildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda başvuranın yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumunda tutulma halinin mevzuata uygun olduğu, bu bağlamda başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle

kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir

13. Başvuranın dilekçesinde başvuranın diğer iddiası ise kaldığı tek kişilik odanın penceresinde tel olmasının oda içerisine hava girmesini engellediğine ilişkindir. Anayasa Mahkemesi (AYM) benzer konulu bir başvuruda “5275 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinde, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kaçmalarını önleyecek tedbirler alınarak düzen ve disiplin çerçevesinde güvenli bir biçimde tutulacakları ve Anayasa’da yer alan haklarının Kanun’da öngörülen kurallar uyarınca kısıtlanabileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda 5275 sayılı Kanun, yürütme organına hükümlü ve tutukluların düzen, güvenlik ve disiplin içinde tutulmalarının sağlanması amacıyla alınacak tedbirlere ya da konulacak kurallara ilişkin düzenleme yapma yetkisi vermiştir. Anayasal sınırlar içinde kalmak koşuluyla bu amaç doğrutusunda ceza infaz kurumları tarafından birtakım işlemler tesis edilmesi ya da yetkili kurullar tarafından kararlara alınması doğaldır.” şeklinde bir değerlendirmede bulunmuştur (AYM, Müjdat Gürbüz, B. No: 2017/36529, 23/5/2018, para.82.). 5275 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde de belirtildiği üzere, yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları; firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin barındırıldıkları tesislerdir. Bu kapsamda, somut olayda başvuranın odasının penceresinde tel bulunmasının Kurum güvenliğinin tehlikeye düşmemesi gibi meşru bir gerekçeye dayandığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda başvuranın, başvuru dilekçesinde yer alan iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
ye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
ye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
ye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Øye